Agenda

Vergadering van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO)

dinsdag 10 november 2026 van 16:30 tot 16:55

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. **Vaststellen agenda**
   - **Bijlagen**
     - PDF-versie van het convocaat (herziene versie op 9/11 toegevoegd)

2. **Defensienota 2026**
   Verslag van een schriftelijk overleg met de minister en staatssecretaris van Defensie over Defensienota 2026 - Samen voorwaarts!; Defensienota 2026 - Samen voorwaarts!
   Inbreng nader schriftelijk overleg

   - **Ambtelijke toelichting**
     Beslispunt

     - Welke fracties wensen vandaag inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg?

     Toelichting
     Tijdens de commissievergadering van 27 oktober jl. heeft de commissie besloten om naar aanleiding van de brief van de minister en staatssecretaris van Defensie van 18 oktober 2026 (36975, B) vandaag gelegenheid te geven voor het leveren van inbreng voor nader schriftelijk overleg.

     De aanbiedingsbrief met de 'Defensienota 2026 - Samen voorwaarts!' (bijgevoegd) werd door de minister en staatssecretaris aan de Kamer gestuurd op 29 juni 2026. De Defensienota is leidend voor de inrichting, samenstelling en de toerusting van de krijgsmacht en schetst een samenhangend beeld van de investeringen die dit kabinet in Defensie doet.

     Inbreng voor eerder schriftelijk overleg werd op 8 september 2026 geleverd door de leden van de fracties van **PRO, BBB, PvdD, Fractie-Visseren Hamakers** en **Fractie-Van de Sanden**.

   - **Bijlagen**
     - Defensienota 2026 - Samen voorwaarts! (36.975); verslag van een schriftelijk overleg met de minister en staatssecretaris van Defensie over Defensienota 2026 - Samen voorwaarts! (EK, B)
     - Defensienota 2026 - Samen voorwaarts! (36.975)

3. **23.432, G**
   Verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZ over Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden; De situatie in het Midden-Oosten
   Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**
  Beslispunten

  - Zijn de gestelde vragen door de minister afdoende beantwoord?

  Toelichting
  Op 6 november 2026 is de beantwoording ontvangen van de vragen die de commissie op 30 september jl. heeft gestuurd naar aanleiding van de brief van de minister van Buitenlandse Zaken over de publicatie van het Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (d.d. 21 juli 2026).

  Op 22 september is inbreng geleverd voor schriftelijk overleg door de fracties van **BBB** (Marquart Scholtz), **SP** (Van Apeldoorn), **JA21** (Van Bijsterveld) en **Fractie-Beukering** (Beukering).

  De leden van de fracties van **PRO**, **Volt** en het lid van de **Fractie-Visseren-Hamakers** sloten zich aan bij de vragen van de leden van de SP-fractie. De leden van de **BBB**-fractie sloten zich aan bij de vragen van de leden van de fracties van JA21 en de Fractie-Beukering. De leden van de fractie van de **PVV** sloten zich aan bij de vragen van de leden van de fracties van BBB, JA21 en de Fractie-Beukering. Het lid van de **Fractie-Beukering** sloot zich aan bij de vragen van de leden van de BBB-fractie.

  Het besluit is op **22 september 2026** in werking getreden.

  Behandeling Tweede Kamer
  Op 3 september heeft de Tweede Kamer een commissiedebat en tweeminutendebat gevoerd over dit besluit, waarbij moties zijn ingediend. Op 8 september is er over de moties gestemd, de volgende moties zijn daarbij aangenomen:

  - Motie van het lid Piri over het sanctiebesluit over onrechtmatige nederzettingen in door Israël bezette gebieden voortvarend implementeren (23432, 775)
  - Motie van het lid Dobbe c.s. over spoedige en stevige EU-maatregelen tegen Israël als het E1-project wordt voortgezet (23432, 778)
  - Motie van het lid Van Baarle over een communicatiecampagne over de inhoud en gevolgen van het sanctiebesluit (23432, 781)
  - Motie van het lid Dassen over met buurlanden omzeiling van het sanctiebesluit via hun grondgebied tegengaan (23432, 788)
  - Motie van het lid Ceder c.s. over vóór inwerkingtreding van het tijdelijk sanctiebesluit nader internationaalrechtelijk spoedadvies aanvragen (23432, 792)

  Tevens is op 30 oktober de beantwoording door de regering van schriftelijke vragen van de Tweede Kamer ontvangen (zie antwoord schriftelijke vragen lid Markuszower en antwoord schriftelijke vragen leden Rajkowski, Van der Maas en Stoffer).

  Daarvoor had de commissie voor Buitenlandse Zaken al schriftelijke vragen gestuurd aan de minister van Buitenlandse Zaken. Deze vragen zijn door de minister beantwoord op 27 augustus 2026 (zie bijgevoegd lijst van vragen en antwoorden).

- **Bijlagen**
  - De situatie in het Midden-Oosten (23.432); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZ over Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (EK, G)

- De situatie in het Midden-Oosten (23.432); brief regering; Mededeling inzake publicatie Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (EK, F; TK, 772)
- Advies Raad van State (Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden
- Nader rapport inzake het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur houdende tijdelijke economische beperkingen voor het tegengaan van het in stand houden van de onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden
- Staatsblad: Besluit van 13 juli 2026, houdende tijdelijke economische beperkingen voor het tegengaan van het in stand houden van de onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden)
- De situatie in het Midden-Oosten (23.432); Lijst van vragen en antwoorden inzake het tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (Kamerstuk 23432-749) (TK, 774)
- brief minister van BZ, minister van BHO: Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (181210)

- De situatie in het Midden-Oosten (23.432)

4. **Terugkoppeling Verkiezingswaarneming Servië (22-26 oktober 2026)**
   Terugkoppeling

   - **Ambtelijke toelichting**
     Leden van de Parlementaire Assemblee van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) waren van 22 tot 26 oktober 2026 aanwezig als verkiezingswaarnemer bij de verkiezingen in Servië van 25 oktober. Het lid Dittrich (D66) nam als lid van de OVSE PA deel aan deze verkiezingswaarnemingsmissie en zal hierop terugblikken. Meer informatie is te vinden in het nieuwsbericht.

5. **Terugkoppeling GBVB/GVDB-conferentie te Dublin**
   Terugkoppeling

   - **Ambtelijke toelichting**
     Van 4-6 november 2026 jl. hebben commissievoorzitter Koen Petersen en ondervoorzitter Tineke Huizinga deelgenomen aan de GBVB/GVDB-conferentie in Kopenhagen, Denemarken. Zij zullen een korte terugkoppeling hiervan geven.
     Voor meer informatie, zie het nieuwsbericht over deze conferentie.

6. **Terugkoppeling OVSE PA Migration Committee field visit to Uzbekistan (21-23 oktober 2026)**
   Terugkoppeling

   - **Ambtelijke toelichting**
     Leden van de OVSE Parlementaire Assemblee (OVSE PA) legden een driedaags werkbezoek af aan de Oezbeekse hoofdstad Tasjkent en aan Samarkand van 21 tot en met 23 oktober 2026. De zevenkoppige delegatie werd geleid door het lid Karimi (PRO), voorzitter van de ad hoc commissie migratie. Meer informatie is te vinden in het nieuwsbericht. Het lid Karimi zal een terugkoppeling geven van het werkbezoek.

7. **Mededelingen en informatie**

   - **Ambtelijke toelichting**
     Informatie toegevoegd op 9 november:

Brieven van de minister van Defensie over aankondiging Incidentele Suppletoire Begroting en verzoek tot versnelde behandeling van de Defensie Ontwerpbegroting 2027
Op 9 november zijn twee brieven ontvangen van de minister van Defensie. Via de eerste brief wordt melding gemaakt van het voornemen om binnenkort een Incidentele Suppletoire Begroting (ISB) aan de Tweede Kamer aan te bieden, die de begroting van 2026 wijzigt om versneld over te gaan tot aanschaf van extra NH-90's (maritieme gevechtshelikopters). Ten tweede is een brief ontvangen die de Kamer verzoekt de Defensie Ontwerpbegroting 2027 versneld te behandelen vanwege verschillende ontwikkelingen.
Beide brieven zullen geagendeerd worden bij de volgende commissievergadering.

Brief van ministers Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS) en Buitenlandse Zaken (BZ) aan de Tweede Kamer over niet-militaire steun aan Oekraïne
Via deze brief wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voorgestelde invulling van de nog in te vullen Nederlandse niet-militaire steun aan Oekraïne in de jaren 2027-2029 van in totaal €1.205 miljoen voor herstel en wederopbouw. Daarnaast gaat de brief in op de besteding van de resterende middelen op de BHOS-begroting voor 2026 van in totaal €18 miljoen.

Planning commissieactiviteiten BDO

Tabel uitklappen inklappen

Datum	Activiteit	Locatie
Maandag 14 december, 18:30-20:00 uur	Mondeling overleg met de minister van Defensie en de minister van BZK inzake hybride dreigingen en maatschappelijke weerbaarheid	commissiekamer 1
Vrijdag 15 januari 2027	Werkbezoek Defensie	ntb
Donderdag 28 januari 2027, 10:00-14:00	Ambassadeursconferentie	ntb

- **Bijlagen**

- Aankondiging incidentele suppletoire begroting
- Verzoek versnelde behandeling Defensie Ontwerpbegroting 2027

- Brief van ministers van BHO en van BZ aan de Tweede Kamer inzake inzet niet-militaire steun Oekraïne 2027-2029
- Bijlage bij brief van ministers van BHO en van BZ aan de Tweede Kamer inzake inzet niet-militaire steun Oekraïne 2027-2029

- Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken (21.501-02); brief van de minister van BZ over geannoteerde agenda Raad Algemene Zaken van 19 november 2026 (EK, IY)
- Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken (21.501-02); brief van de minister van BHO over het verslag van de informele Raad Buitenlandse Zaken Handel van 22 en 23 oktober 2026 (EK, IZ)
- Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken (21.501-02); brief van de minister van BZ over de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 16 november 2026 (EK, JA)

- Selectielijst doorlopende wetteksten en fiches commissie BDO
- Overzicht ter stilzwijgende goedkeuring voorgelegde verdragen
- Lijst ingekomen brieven commissie BDO
- Overzicht van nieuw gepresenteerde Europese voorstellen (30 oktober - 6 november

2026)

8. **Rondvraag**

De griffier van de commissie,
Anne-Mirthe Dieudonné